

Ornitologové otevřeli na Mostecku největší ptačí park

20.6.2025 - Martin Klimeš | Krajský úřad Ústeckého kraje

Výsypka prošla v minulosti rekultivací, ale bez ohledu na přírodu a původní biotopy. ČSO tu postupně obnovuje druhově bohaté lesy, louky i ovocný sad a vytváří pestrou krajinu, kde najde útočiště množství ptáků i dalších živočichů, včetně ikony ptačího parku - dudka chocholátého.

Rozlehlé pozemky Střimické výsypky získala ČSO do vlastnictví koncem minulého roku. Nyní proběhlo její slavnostní otevření, během kterého ČSO představila nový návštěvnický okruh s pěti naučnými tabulemi v jihozápadní části parku. „Ty seznamují návštěvníky s ptáky a dalšími živočichy i rostlinami severočeských výsypek, představují plány do budoucna a informují o historii výsypky a obce Střimice. Hlavním tématem naučného okruhu je obnova přírody v těžbou postižené krajině – obnova bezlesí, mokřadů, pastvin a lesů Střimické výsypky. Další informační cedule návštěvníci naleznou rozmístěné u hlavních přístupových cest do ptačího parku. Najdou na nich přehlednou mapu území a základní informace k ptačímu parku,“ uvádí Zdeněk Vermouzek, ředitel ČSO.

Slavnostního otevření návštěvnického okruhu a symbolického otevření ptačího parku Střimická výsypka se zúčastnila téměř stovka pozvaných hostů z řad poskytovatele dotace Ministerstva životního prostředí, Státního fondu životního prostředí, Ústeckého kraje, Statutárního města Most, Agentury ochrany přírody a krajiny ČR, státního podniku Diamo a dalších subjektů. Akce se stala také součástí programu Transformačního fóra II s názvem Ústecký kraj jezer, konaného ve stejný den v Mostě.

Ornitologové získali na výkup pozemků a nastartování projektu 30 milionů korun z evropského Operačního programu Spravedlivá transformace, který cílí na řešení negativních dopadů spojených s ukončením těžby uhlí v Ústeckém, Karlovarském a Moravskoslezském kraji. Dalších 5 milionů korun darovali členové a příznivci ČSO.

„Ministerstvo životního prostředí podporuje obnovu krajiny jako klíčový nástroj adaptace na změnu klimatu. Ptačí parky jsou příkladem aktivit ornitologů, kterým není osud naší krajiny a přírody lhostejný. Efektivním způsobem chrání volně žijící ptáky i ostatní druhy rostlin a živočichů. To, že je zde omezena intenzifikace zemědělského hospodaření a použití chemických prostředků dokazuje, že je kladen velký důraz na obnovu přírodních stanovišť vhodných pro ptáky typické pro dané území i pro celkovou biologickou rozmanitost. Projekty, jako je Střimická výsypka, ukazují, jak lze spojit vědu, praxi, veřejnou podporu i péči o živé prostředí. Kromě ochrany navíc poskytují i příjemné místo k odpočinku. Proto jsme tento projekt podpořili z Operačního programu Spravedlivá transformace částkou ve výši 30,2 milionu korun,“ říká ministr životního prostředí Petr Hladík (KDU-ČSL).

„Otevírání ptačího parku jsem si jako Brabec nemohl nechat ujít. Zrovna dnes jsem se v Mostě zúčastnil Transformačního fóra. A nevím, co je krásnějším symbolem transformace regionu, než právě projekty, jako je ptačí park. Proto za něj velmi děkuji,“ řekl na akci hejtman Ústeckého kraje Richard Brabec.

Střimická výsypka je prozatím druhově chudým územím a proměna v ptačí ráj ji teprve čeká. „Cílem rekultivace, která začala v šedesátých letech, bylo vytvořit hlavně hospodářské lesy a pole. Přírodní rozmanitost krajiny se tehdy vůbec neřešila. Podle toho také nynější výsypka vypadá – většinu území

tvorí hustě vysázené stejnověké lesy a asi třetinu území představuje nepříliš úrodná orná půda a zčásti ladem ležící luční porosty. Protože jde však o uměle vytvořené prostředí, můžeme si zde dovolit i rozsáhlé zásahy a na velkých plochách vytvořit cenné biotopy. Je to velká výzva, a máme radost, že jsme dostali možnost se s ní popasovat,” říká Vermouzek.

Ornitologové již mají konkrétní plány, jak tu vytvořit rozmanitou krajinu, která bude atraktivní pro ptáky i další živočichy. A také pro návštěvníky. *„Ještě letos plánujeme zatravnit chudou ornou půdu pestrou luční směsí, začít s kácením nepůvodních náletových a invazivních dřevin a již jsme zahájili obnovu starého ovocného sadu, jediné zachovalé části obce Strimice, která unikla zničení. V budoucnu chceme obnovit a otevřít stávající periodické i trvalé tůně a vodní plochy na výsypce a plánujeme zavést pastvu velkými kopytníky, která se již osvědčila v dalších ptačích parcích, které spravujeme,”* informuje Martin Bacílek, vedoucí oddělení ochrany ptáků v ČSO.

Ornitologové věří, že se jim tím podaří zatraktivnit území pro mnoho ptačích druhů, včetně dudka chocholátoho, který je symbolem nového ptačího parku. *„Zatím zde ještě nežijí, i když se v okolí vyskytují, ale věříme, že se jim tu během pár let zalíbí. Dudci mají rádi prosvětlené lesy propojené s otevřenou, extenzivně obhospodařovanou krajinou, a právě takovou krajinnou mozaiku chceme na výsypce vytvořit. Zatím jsme pro dudky připravili alespoň hnízdní budky a věříme, že v nich časem zahnízdí,”* říká správce ptačího parku Strimická výsypka Šimon Kronus a dodává: *„Kromě dudků samozřejmě chceme přilákat i další ptačí druhy. Na pastvinách s hromádkami kamení by se mohlo dařit bělořitům šedým, lesy se určitě zalíbí žlutě šedé, a zvláště chránění krutihlavové obecní se již nyní vyskytují na výsypce ve vysokých počtech.”*

Díky mapování ornitologové letos zaznamenali hnízdění některých vzácných druhů *„Prokazatelně tu zahnízdila pěnice vlašská, bramborníček černohlavý i hnědý. Na zdejší mokřadu opět úspěšně vyvedla mláďata čejka chocholátá. Ve zdejších lesích početně hnízdí lindušky lesní a celosvětově ohrožené hrdličky divoké. Pravidelně sem za potravou zalétají luňák hnědý či včelojed lesní,”* sděluje Kronus.

Hlavním záměrem ptačích parků je ochrana ptáků a obnova přírodních biotopů, ornitologové nezapomínají ani na návštěvníky, pro které značí návštěvnické okruhy, instalují naučné cedule a staví ptačí pozorovatelný. Nejinak tomu bude i na Strimické výsypce. *„Naším cílem je vytvořit park pro ptáky i lidi. Dnes jsme veřejnosti představili nový návštěvnický okruh a do budoucna zde přibude i ptačí pozorovatelná. Od začátku roku jsme v parku stihli uspořádat několik akcí pro veřejnost a plánujeme další – včetně oblíbených dobrovolnických brigád. Lidé tak budou mít možnost podílet se na rozvoji parku vlastníma rukama,”* dodává Bacílek.

Zdeněk Vermouzek, ředitel ČSO

Hejtman Ústeckého kraje Richard Brabec

Strimická výsypka. Foto: ČSO

Strimická výsypka. Foto: Ludmila Korešová

Strimická výsypka. Foto: Ludmila Korešová

Ťuhýk obecný. Foto: Ludmila Korešová

Strnad luční. Foto: Ludmila Korešová

Tisková zpráva z 20. června 2025

https://www.kr-ustecky.cz/vismo/dokumenty2.asp?id=1798326&id_org=450018